

Stanovisko

**ke hnízdnímu výskytu rorýse obecného (*Apus apus*)
na objektu pavilonu U 2.2 v areálu**

Základní školy Kolín IV., Prokopa Velikého č. p. 633,

Kolín

1. Úvod
2. Výsledek obhlídky
3. Závěry, doporučení
4. Přílohy – 4.1. Fotodokumentace
4.2. Specializované hnízdní budky pro rorýse
4.3. Dutina v atikovém panelu

zpracoval: Mgr. Lukáš Viktora

Praha, 16. 9. 2013

1. Úvod

Rorýs obecný (*Apus apus*)

Jediný u nás žijící zástupce řádu svišťounů (*Apodiformes*). Hnízdí v koloniích i jednotlivě na vysokých budovách ve starší městské zástavbě, na panelových domech, na věžích, sakrálních stavbách, v kamenném zdivu historických objektů a na vyšších rodinných domech.

Zákonná ochrana

Zvláště chráněný druh podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, v jeho prováděcí vyhlášce MŽP č. 395/1992 Sb., v platném znění **zařazený do kategorie ohrožený**.

Situace

Vlivem oprav a úprav budov, zejména zakrýváním ventilačních otvorů v důsledku realizace vnějšího zateplení obvodového pláště především panelových objektů a rekonstrukcí sedlových střech přicházejí rorýsi obecní (dále jen „rorýsi“) o vhodná hnízdiště.

Tím podle §5 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. dochází k porušení povinnosti fyzických a právnických osob „postupovat při provádění ... stavebních prací tak, aby nedocházelo k nadměrnému...zraňování nebo úhynu živočichů nebo k ničení jejich biotopů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky“ a dále k pokračování ustanovení § 50 písm. 1-3 zákona č. 114/1992 Sb., který stanovuje ochranu všech vývojových stádií chráněných živočichů i jejich biotopů, zákaz je rušit či usmrcovat. Za uvedení porušení zákona může orgán ochrany přírody v odůvodněných případech uložit pokutu až 1,000.000,- Kč (§ 88 odst. 2 písm. e) a i) zákona č. 114/1992 Sb.). Pokud dochází k těmto úpravám v době hnízdění, mohou být přímo zadržena živá mláďata. To lze klasifikovat jako porušení § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., podle kterého „je zakázáno škodlivé zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat“ a orgán ochrany přírody může přikročit k adekvátním postihům (pokuta až 1,000.000,- Kč, viz výše) či dokonce vydání zákazu rušivé činnosti (§ 66 zákona č. 114/1992 Sb.).

2. Obhlídka lokality

Dne 10. 9. 2013 byla v době od 10,30 do 12,00 hodin provedena obhlídka lokality, na základě které lze konstatovat:

- Jedná se o panelový nebytový objekt – pavilon U 2.2 (dále jen „objekt“) se 3 nadzemními podlažími, který je součástí areálu ZŠ Kolín IV. v ulici Prokopa Velikého č. p. 633, situovaného do souvislé panelové zástavby v jihovýchodní části Kolína. Střecha objektu je konstruována jako dvoupříčná větraná s tím, že odvětrání je zachováno pouze na obou průčelích objektu. Viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 1 - 4. V rámci dosažení úspor energie je plánováno kompletní zateplení obvodového a střešního pláště objektu KZS. Zateplení střechy bude provedeno pokládkou nové skladby na stávající střechu. Střecha tak nebude nadále odvětrávána. Stavební práce jsou předběžně plánovány na stavební sezónu 2014.
- Střecha objektu je na obou průčelích odvětrávána kruhovými ventilačními otvory (dále jen „VO“) o průměru 90 mm, umístěnými v atikových panelech o síle 300 mm. VO byly původně opatřeny jemnými kovovými sítkami, upevněnými v masivních kovových rámech, vložených do VO. Působením srážkové vody a měnících se teplot však všechny sítky postupně zkorodovaly. Viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 5 – 6. Všechny VO na štítěch objektu byly v minulosti zaslepeny. Viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 7. Distribuce VO na objektu je následující: severovýchodní průčelí 40 VO, jihozápadní průčelí 40 VO. Celkem je střecha objektu odvětrávána 80 VO.
- Detailní kontrolou jednotlivých VO bylo zjištěno, že dutiny v podstřeší jsou vyplněny původním izolačním materiálem – minerální vatou. **Zároven byly endoskopickou kontrolou v dutinách za VO na obou průčelích objektu zjištěny četné pobytové stopy rorýse obecného, především hnízdní materiál, trus mláďat a neoplozená vejce. Celkem se jedná o 29 hnízdišť, z toho 15 hnízdišť bylo zjištěno na severovýchodním průčelí a 14 hnízdišť na jihozápadním průčelí objektu.** Viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 8 – 10. Všechna hnízdiště byla na oplechování atiky označena žlutou barvou. Viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 11 – 12.
- Následně byla provedena kontrola celistvosti obvodového pláště. Obvodový plášť je kompaktní, bez poškození. Spáry mezi panely, tvořícími obvodový plášť objektu, jsou zcela vyplněny spárovací hmotou. Viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 13. **Pobytové stopy rorýse obecného nebyly v obvodovém plášti objektu zjištěny a nejsou zde ani vytvořeny podmínky pro jeho hnízdění.**

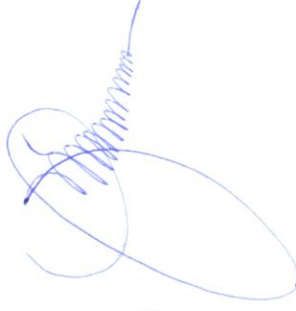
3. Závěry, doporučení

Na základě zjištění, uvedených v bodě 2. konstatuji a doporučuji:

- a) Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že **objekt pavilonu U 2.2, který je součástí areálu ZŠ Kolín IV. v ulici Prokopa Velikého č. p. 633, Kolín je významným hnízdištěm zvláště chráněného ohroženého druhu rorýs obecný. Hnízdiště se nacházejí v dutinách za 29 VO na obou průčelích objektu. Viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 11 - 12 s patrným označením hnízdišť rorýse obecného žlutou barvou na oplechování atiky objektu.**
- b) **S ohledem na zjištěné skutečnosti konstatované výše doporučuji realizovat stavební práce na severovýchodním a jihozápadním průčelí objektu ve vzdálenosti menší než 6 m od atiky objektu mimo období hnízdění rorýse obecného (20. 4. – 10. 8.).**
- c) Způsob, jakým bude v budoucnu změněna skladba dvouplášťové střechy, neumožní zachovat stávající odvětrání. **Hnízdiště rorýse obecného tak zaniknou.**
- d) **Doporučuji proto stávající hnízdiště kompenzovat vytvořením náhradních hnízdišť jedním z níže uvedených opatření, popř. kombinací obou opatření:**

- **do vrstvy tepelné izolace v místech stávajících hnízdišť na severovýchodním průčelí objektu (viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 2 – 3 s označenými hnízdišti rorýse obecného) instalovat jednokomorové specializované hnízdní budky Schwegler Lightweight Swift, jejichž rozměry umožňují skrýt celý objem budek do KZS. Viz 4.2 Specializované hnízdní budky pro rorýse.**
- **V atikových panelech na jihozápadním průčelí objektu vytvořit v úrovni stávajících, rorýsy obsazených VO (viz. Příloha 4.1. Fotodokumentace, foto č. 2 – 3 s označenými hnízdišti rorýse obecného) náhradní hnízdní komory o rozměrech 150 (v) x 200 (š) x 150 (h) mm. Alternativně je možné vytvořit komory kruhového tvaru o min. průměru 250 mm a hloubce 150 mm. Viz 4.3 Dutina v atikovém panelu. Zbýlé části původních VO za vytvořeními komorami zaslepit, aby nedošlo k vytváření tepelných mostů. Takto vzniklé komory následně zaklopit deskami izolantu, ve kterých vytvořit kruhové prostupy o průměru 60 mm tak, aby ústily do vytvořené komory nejvýše 10 – 15 mm nad jejím dnem při jedné z jejích bočních stran, nikoli v jejím středu. Prostupy opatřit novodurovými trubkami, které zamezí jejich mechanickému opotřebení. Dna trubek mechanicky zdrsnit. Trubky musí na vnější straně lícovat se zateplenou stěnou, nesmí z ní vyčnívat! Vletové otvory je možné zhotovit i jako obdélníkové o rozměrech 40 (v) x 70 (š) mm, ale jejich vytvoření a mechanické zabezpečení je náročnější.**

16/9/2013

Mgr. Lukáš Viktora

4. Přílohy

4.1 Fotodokumentace

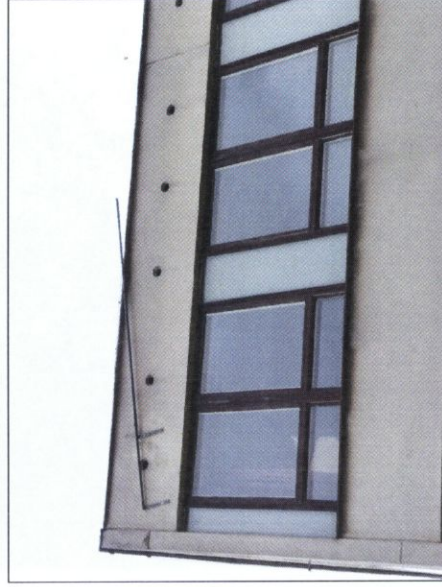
č. 1 Pohled na objekt od severovýchodu

č. 2 Jihovýchodní šítí objektu

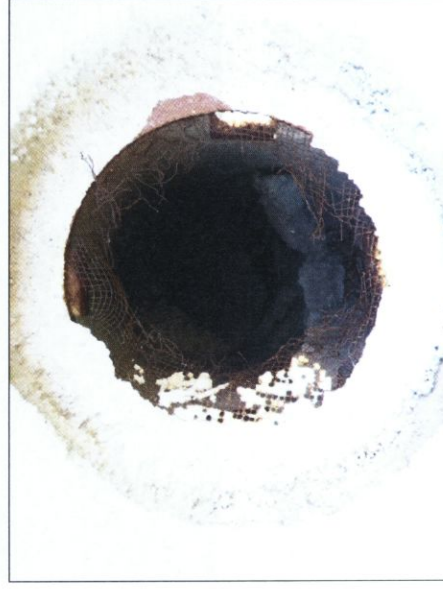
č. 3 Jihozápadní průčelí objektu

č. 4 Detail atíky s VO na severovýchodním průčelí

č. 5 - 6 Detaily volně průchozích VO se zbytky původních kovových sítěk

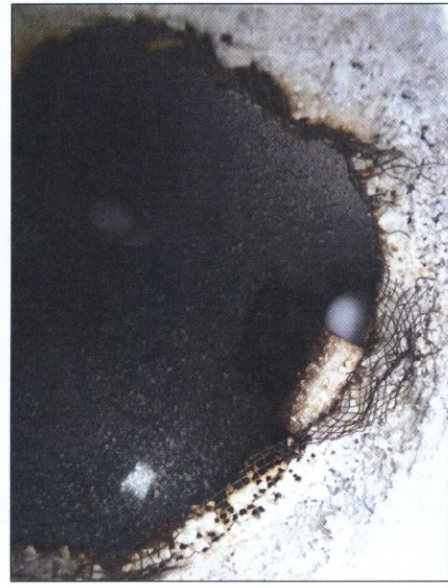

č. 7 Zasepený VO na severozápadním štítu

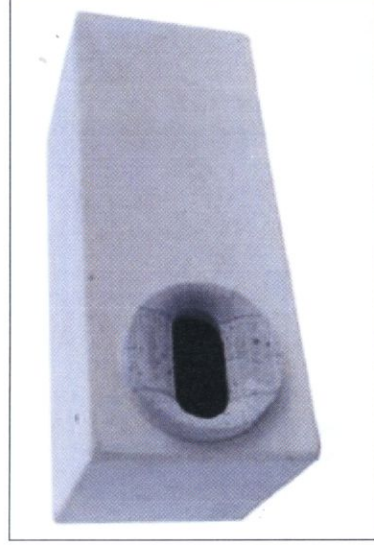

č. 8 – 10 Detailní snímky rorýsy obsazených VO

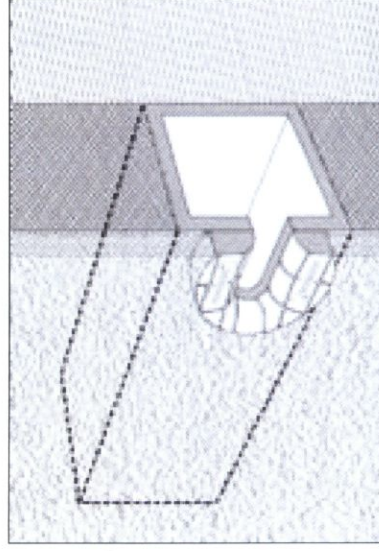

č. 11 – 12 Obsazená hnízdiště rorýsů byla na obou průčelích označena žlutou barvou na oplechování atiky objektu

4.2. Specializované hnízdní budky pro rorýse

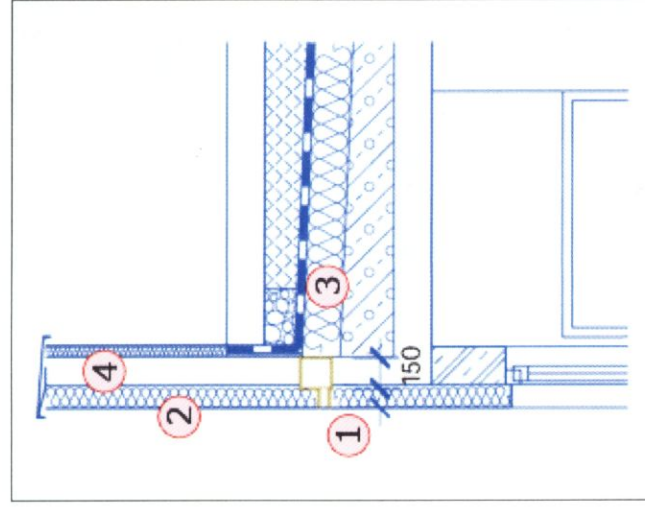

Celkový pohled na jednokomorovou budku Schwegler Lightweight Swift

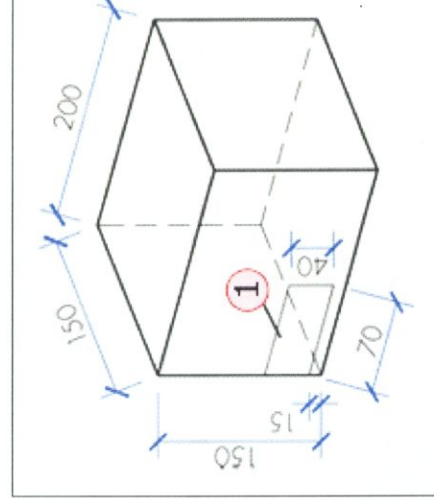

Schematický náčrt budky, instalované ve vrstvě zateplení v atikovém prostoru objektu v místě stávajících VO. Dodavatelem těchto budek je zelenadomacnost.com

4.3 Dutina v atikovém panelu

Boční pohled

Detail komory

Legenda:

- 1) vletový otvor – prostup izolantem (alternativně lze řešit kruhovým otvorem o min. průměru 50 mm)
- 2) vrstva izolačního materiálu
- 3) souvrství dvouplášťové střechy
- 4) atikový panel